

KUNSZENTMÁRTON ÉS VIDÉKE

HÉLYI ÉS A TISZAZUG ÉRDEKEIT KÉPVISELŐ HETIKÖZLÖNY.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egy évre 4 forint. Félévre 2 forint. Negyed évre 1 forint.	SZERKESZTŐSÉG: a kerületi hánául levő iskola 5. sz. Kiadóhivatal: főtér, Némédy-testvérek házában.	HIRDETÉSEKRE NEZVE: a lap egy oldala 18 helyre van beosztva. Egy hely ára 90 kr. — Helyegjék külön 30 kr.	NYILTÉRBEŒ minden egyes sor kölsége 30 kr. Bérmentelen levelek csak ismert kersztők fogadtatnak el.
Megjelen minden vasárnap.		Feloldás szerkesztő: VERESS JÁNOS.	Egyes szám ára 8 krajczár.

Kun-Szent-Márton, 1887. jul. 1.

A szentesi vasút építése rohamosan halad előre, úgy, hogy az f. év szeptember havában át lesz adva a forgalomnak. — Ezen vasutnak kiépítése Kunszentmártonra nemcsak azért bír kiváló nagy érdekekkel, mert városunk a tenyő—kunszentmártoni vasutársulatnak a legnagyobb érdekelteje, amennyiben 150 ezer frtja fekszik a vasutban, mely 150 ezer frt csak akkor fog a városnak kellőleg kamatozni, ha a szentesi vasut kiépítése folytán a mi vasutunk forgalma megkétszereződik s így a vasut abba a helyzetbe jut, hogy azon összegek kamatát, mibe építése került, tisztességesen behozza; mondom, nem pusztán ezen szempontból bír reánk ki-váló érdekekkel a szentesi vasut, hanem bír azért is, mert városunk mindinkább központjává lesz az egész Tiszazugnak és a köré csoportosuló községeknek, melyeknek Kunszentmárton városa geografiailag fekvésénél fogva különben is természetes központja.

Egy városnak, mely fejlődni akar, ha nem volna, mesterséges eszközökkel is oda kellene hatnia, hogy vidékét teremtsen magának. Városunknak megadja ezt a tiszazugai községekhez való természetes viszonya, fekvése, mit most már nagyon elősegít a vasut kiépítése, mely előbb-utóbb épülni fog Vásárhelyig, s akkor le és fel egyformán városunk képezi az átutazási pontját a vasutal nem bíró szomszéd községeknek. — Ez emelni fogja Kunszentmárton közfoglalmát minden irányban; emeli iparát, kereskedelmét s virágzóvá fogja tenni a várost. — De amidőn a vasutépítőkötől joggal várhatjuk városunk elmaradhatatlan előhaladását, ugyanakkor nem szabad az eseményeket összetett kézzel nézünk, hanem a rendelkezésünkre álló minden eszközzel oda kell hatnunk, hogy közkormányzati eszközök csoportosításával is előmozdítsuk városunknak a Tiszazughoz való központi viszonyát.

Városunk az országos képviselő választásra néve, s mint járásbírósi székhely, igazságszolgáltatásra néve is központja a Tiszazugnak. A központi jellegét és viszonyt nagyon fokozza, ha városunk állami adópénztárral is bírna, mihez, tekintve, hogy e város a hozzá tartozó Tiszazuggal együtt 4—5—6 mértföldre esik Szolnoktól, hova most az illetéket és a 100 forinton túl levő adókat közvetlen fizetni kell, mert ezen távolosági állapot miatt is jogos igényt tarthat, annyival is inkább, mert városunknak ezen, magis és adminisztratív érdekeit, állami érdek is támogatja, amennyiben a

szolnoki adóhivatal az oda bevont nagy vidékkel teljesül tül van terhelve és vidékének kisebbítés nélkül maholnap képtelen lesz az óriásiilag felszaporodott teendők végzésére.

Ez az állapot tehát úgy sem maradhat így, ez változni fog, csak az a kérdés, hogy K.-sz.-márton kapja-e meg az adóhivatalt, vagy egy más megyebeli város; mert aspiráns van rá.

Mint tudjuk, városunk képviselőtestülete az állami adóhivatal elnyerhetéseért már indított meg mozgalmat. Ezt azonban abbahagyani nem szabad, míg Kunszentmárton ki nem küzdötte célját.

Egy adóhivatallal igen sokat nyerne városunk, tehát mozogni kell érte. — Azt mondja a biblia, hogy: »kopogtassatok, megnyitnak, kérészetek és megadatik.«

Tehát ne szünjünk meg kérni, míg meg nem kapjuk!

Iskolaszékünk működése.

A választások lezárulása után nem lesz fölösleges saját tüzehelyünkhöz viszátráni a mi tárgyalku foglalkozni, mely pártszínezet nélkül mindnyájunknak közös érdeke.

Mostoha gyermek az, melyre az illető közegek figyelmet felhívjuk; de mert kivétel nélkül, elkezdve a nép legszegényebb rétegén, fel a legvagyonosabb osztályig, e mostohára mindenkinek szüksége van. Hisszük és reméljük, hogy felszólalásunk nem lesz a pusztában kiáltónak elhangzó szava, hanem meg fogják ezt hallani azok, akiket illet.

E mostoha városunk népevelés ügye. Először is az iskolaszékéről, mint legelső és legilletékesebb közegről emlékszem meg.

Nálunk ez csak névleg áll fenn, hatásköre nincs. Megmondom miért.

Első sorban azért, mert tagjai, egynehány kivételével, nem érznek hivatást az iskoláigyránt; mutatja ezt azon szomoró tény, hogy a legközelebb múlt tanév alatt az iskolákat osztályonként alig látogatta meg a 18 iskolaszéki tag közül kettő-három. Az iskolaszéki gyűlések csak akkor népelek, ha tanítóválasztásról van szó, máskor részvétlenség miatt nem is tartható két a gyűlés.

Másodszorban nincs hatásköre az iskolaszéknek azért, mert határozatainak nem tud érvényt szerezni. Csak egy főbb eseményt említek fel. — Nyolcvanegyben választott az iskolaszék két férfit tanítóit, kik kötelezettek arra is, hogy az összes népiskolai növendékeknek a testgyakorlatot hetenkint két órában tanítsák. Ezen határozat valahol nyuszik babériján, illetve a papirosan, végrehajtás nélkül. Már pedig tekintünk belehadnak tanügyi adataiba és látni fogjuk, hogy nem egy 12 ezer lakosú bíró város, de még a legszegényebb faluban is meg van honosítva e fontos, test-edző intézmény.

Harmadszor nincs hatásköre az iskolaszéknek, mert bármily üdvös és hasznos intézményt akarna is létesíteni, ha csak egy krajczár költségbe kerülne is az, ezért a városi hatóságok kell megkeresni, mert még az iskola alapítványokat is az kezeli.

Tekintük az iskolaszék felügyeletét és ellenőrzését: ott is mulasztásra taláunk. — A legutóbbi népszámlálás szerint városunk lakosságának száma tizenegyezer hatszáz egynehány. Minden érer lakos után átlag 90—100 tanköteles gyermeket számítanak, mely számított hét egymástán következő évben összelított tankötelesek névsora teljesen igazol, amennyiben 1106—1304-re terjed az összeírtak száma. Az összes tankötelesek vezetéke nyolc okleveles tanítóra van bízva. Ha még a Mesterszállás és Csorba pusztán alkalmazott tanítókat is ideértjük, akkor is egy tanító vezetésére 108—118 tanuló jutna, ha azok iskolába járása ellenőriztetnék. Több osztályban észleljük azt, hogy 96, sőt az első leány osztályba már 147-en is voltak beírva, tehát egymás után követhető tanévben. Az ily túlnépes osztályok növekedéknek legnagyobb része soha nem juthat a felsőbb osztályokba, mert mielőtt valaminek haladhatnának, már a hat évi tankötelezésük megszűnik.

Hogy csakugyan néptelene a felsőbb osztályok, annak igazolására álljon itt a következő példa. A 4—5—6. leányosztályban e tanév elején beíratkozott 38 növendék, a zárviszám pedig alig voltak 14-en. Az ily állapotok megszüntetésére első sorban az iskolaszék van hivatva.

Tekintük továbbá sorba mindkét nembeli alsóbb osztályok tantermet; hol van ott annak a jele, hogy a gyermekek hozzácsok-hassanak a tisztasághoz? Vagy vegyük figyelem alá a rozszant állapotban levő padokat, melyek osztály berendezése felé meg a hat közül csak azok keltekek is, hogy a gyermekek a test egészégének kockázata a nélkül ülhessek azokban. Egyiknek ülése alacsony, a másinak magas, vagy íróasztala van a jobbra vagy balra dőlve, s zóval még a benne ülés is veszélyes a kisebb gyermekekre néve.

Több miseridős állapotot nem is sorolunk fel, hisz ezeket és a többit is nemcsak mi látjuk, hanem mindazon közegek, kik hivata vannak az ily lényeges és sürgős bajokon segíteni.

Mindenek megföldolhatos és száraz számtani alapon nyugvó igazságokat nem azért sorolunk fel, hogy talán ezzel vádat akartunk volna emelni az illető hivatott közegekkel szemben, csakis rámutatunk a sürgős tenni valókra.

Bekövetkeztek az iskolai szünetek, két hónap alatt alkalom nyílik a bajok orvoslására, tehát mind az iskolaszék, mind a városi hatóság tegyen meg annyit ezen elhanyagolt állapotok helyrehozására, a mennyit a város anyagi körülményei megengednek. A testgyakorlat létesítésére nem kell újabb kiadást tenni,

HIRDETÉSEK.

ÉRTESÍTÉS.

Alulírott tisztelettel értesítem Kunszentmárton és vidéke n. é. közönségét, miszerint a gazdák és iparosok általános hitelszövetkezetének igazgatósága által Kunszentmárton és vidéke területére **ügynökké** neveztettem ki, a tagok gyűjthetősére és felvételeire hatalmasatnak fel.

A gazdák és iparosok általános hitelszövetkezetének, mely 20 frtos, heti 10 kros legkezebb, vagy havi 40 kros részletekben törleszhető részvényeken alapul, célja a korszerű tőke megvédése, továbbá a gazdaságosság természetének a lehető legmagasabb aróni eladhatóságát kihasználása s a spekulatív elleni megvédése, az iparosok részére pedig mindennapi iparikknek lehető 1. gólosabb aróni beszerzéséről gondoskodni.

Miőce a körülményt tudomásra hozom, tisztelettel kérem minden rendű és rangú hűrosasommat, hogy esen, valóban övék s érdekeinket egyedül kielégítő intésetbe minél nagyobb számban belépni szíveskedjenek.

Alapszabályaszeri részletes felvilágosítással mindenkor készséggel szolgálok.

Tisztelettel:

PATAKY KÁROLY,

a gazdák és iparosok általános hitelszövetkezetének
kunszentmártoni ügynöke.

Lakás özv. Sipos Imréné házában.

Tánczintézési jelentés.

Alulírott van szerencsém Kunszentmárton város n. é. közönségének becses tudomására hozni, miszerint 1887. június hó 26-án, özv. Gláh Gáspárné asszony házában (ovoda helyiség)

TÁNCZISKOLÁT

nyitok. — Tanításommal oda töreksem, hogy megelégedésüket minden tekintetben a legnagyobb mértékben kiérdemeljem.

Tisztelettel felkértem a tanulni óhajtó urakat és hölgyeket, hogy a fent jelzett napon és helyen este 8 órakor minél számosabban megjelenjenek sziveskedjenek, hogy tanításom megkezdhessem.

A nagyrészt községszegy kegyes pártfogásáért esd

Hulász Imre,
tánczintéző.

Legelterjedtebb s legolcsóbb magyar napilap, külsejében a legszebb, tartalma szerint a legélénkebb.

Előfizetési árak:

Egy évre... 14 ft. — kr.
Félévre... 7 —
Negyedévre... 3 s 50 s
Egy hóra... 1 s 20 s
Egy szám Budapestre 4 kr.
Videken 5 kr.

Kiadóhivatal:

Budapest, nádor-utca 7. sz., földszint, a 1. és 2. emeleti ajtókonlól. A lap irásaitól elválasztva a feliratok és a hirdetések kiadásának intézkedései.

PESTI HIRLAP

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetés legolcsóbban postafelvitellyel eszközölhető.

Mutatlványokat

levelező-lapon nyilváníttat ki, vanatra egy héteg ingyen és bérmentve küld a kiadóhivatal.

Előfizetések a hó bármely napján kezdhetők.

A magyar olvasó közönséghez!

A „Pesti Hirlap” immár a kilencedik évfolyamát éli. Fényes írói kör csoportja körülötte s a legjobb redaktorok részleges pértovomja, mely a lapot óránkint is eszer példányban teljes 16 oldalán és már öltözköztetve állítja elő, mi nagy kövevényre van az olvasónak és egész Európában eddig egyedül a „Pesti Hirlap” díszelteként ez utjánál.

S méltán büszke lehet a Pesti Hirlap arra, hogy a legkedveltebb s legterjedtebb lap, de még inkább arra, mint lett azaz? Nem bízelget senki a közönség hullámzó szeszélyeit, hanem hűdelőletesen és hankadandóan, gyakran az áramlat ellen is lobogtatja a zászlót, melyet kiűzött. Pedig erre a zászlóra rosz idő járt, mert a liberalizmus a mi zászlónk. Magyarorszag újabb állami életének a liberalizmus a gyökere. Még erősebben csak egy huzalozás programja lehet hat a gyökereket a szőlőt. Ez volt, az lesz a mi iravány, melyet csak annál toltottuk meg, hogy figyelemre csak azaz a lezúrtok. A „Pesti Hirlap” nem halik sem ide, sem oda, nem ösmér pártokat és gyűlölkösdet; az igazságot keresi mindenesem s mert csak az igazságot nézi, melyek öltöben van meg nem nézi.

Politikai programunknak találat: érellyel és igazsággal szólunk a nemzeti politikai, szabadság, haladás és magyar demokrácia érdekeit, kormányról és pártokról egyaránt figyelemmel.

Vezetőirőlkelinket különböző pártállású jeles publicisták s politika tekintélyek írják: **Pulasky Ferenc, Horváth Gyula, gr. Bannfy Béla, Edötvös Károly, Bekassy Gusztáv, Török Kálmán, Pesty Frigyes, Borostyáni Nándor, Kenédy Géza** (felelős szerkesztő) stb.

A t. Házból cím alatt országos hírvé vált karcolatokban az újabb írói nemzedék legkiválóbb s legnépszerűbb tagja **Mikszáth Kálmán** humorzása az országgyűlési pártok és notabiltások ferdeiségeit, pártokékat nézi.

Tarcsayunk a legvilágosabb, legélénkebb s oly gazdag, hogy nem ritkán három-négy társát is közlünk egyszerre; legjobb nevű s a közönség előtt legkedveltebb írónk zsonglajtokja a „Pesti Hirlap”-t rovatát, kiknek soroldól legyen el-g kiemelünk a következőket: **dr. Arat Adolf** (Pozsa, Csicséri Bore), **Zarkóc Lajos, Beniczky Béla, Lenke, Borostyáni Nándor, dr. Kenédy Géza** (Quintus), **Károlyi Emil, Mikszáth Kálmán** (Seavron), **Mural Róbert, dr. Schwarz Gyula, Sebök Zsigmond, Szemere Alti s. Szécsi Ferenc, Tabori Róbert** (Colombus) stb.

A többi rovatokra s a legnagyobb gondot fordított rovatvezető munkatársaink: **Antalki Károly, Bábos Albert, Luby Nándor, Somogyi Béla, Schmittaly Béla** (szegélyvezető) stb. — csupa kiemelhető jurnalistikai munkákat — úgy, hogy jól érthető, élénk, a tartalom gőzölgése s változékonysága tekintetében a „Pesti Hirlap”-pal alig vetekülhetik meg egy lap.

Tavirail rovatunk mindig a legnagyobb s hídlja a városnak bármely európai nagy lapokkal, úgy a vidéköl, mint a külföldöl saját lapjainkól látnak el eredeti táviratokat s ritkán az események nagy kiadvány, belmunkatársaink sorából küllöl tudósítást is küldnek az események színtereire, mint legutóbb Bulgáriába.

Heti melléklapjaink — mint **Keresztény Újság, Hasi Tánczadó, Gazdasági Újság** stb. — kivittak a nagy közönség hálat ellenoerését költséghosszosságukkal.

Nagy gondot fordítunk meg mulatott karcolatok, eszerek, a közönség köröböl való panaszok közléseire, valamint a mindenki által szivesen olvasott szerkesztői úzenetekre.

Regényünk mindig jól van megválasztva az érdeklődött újabb termékek köztül.

S hír legelősebb kiállításnaponta (a hétfői feljegyzet kivétel) két teljes het — 16 oldal — adunk olvasónk kezébe, küllöl kedvevényül hitelesítik egy zeneműelőzetést is csatlakol, előfizetők számára teljeseb ingyen, úgy hogy a zenekedvelő előfizető önköltsé 60-70 sz darabot tartalmazó zene albumot gyűjtöl össze. Gy kedvevény ez, mint ma egyetlen európai lap sem nyújt előfizetőnek.

Mindenek kedvevényül dacára a „Pesti Hirlap” a legelősebb napilappal méltán mondható, amennyiben csakoly ötszázszeg (harvontok 20-ki) drágább az ugynevezett kis lapokkal, melyeknél pedig élelősebb tájlat tartalmaz.

Legyen szála eszt tanulmányok, hogy a „Pesti Hirlap” ott a német magyar közönség ezentúl is pártolni s hűdelőletet nyújtól is foja.

A „Pesti Hirlap” előfizetési ára:

Egyes évre... 14 ft. — kr.
Fél évre... 7 ft. —
Negyedévre... 3 ft 50 kr.
Egy hóra... 1 ft 20 kr.

Előfizetések a hó bármely napján kezdhetők. Lapunk címének megírásakor sziveskedjenek a t. előfizető arra utalni, hogy csak a „PESTI” Hirlapot nyújtanak.

A „Pesti Hirlap”

szerkesztősége és kiadóhivatala.

BUDAPEST,

nádor-utca 7. szám.